

BRONNEN

BEELD VICTOR KLUMPER

Het drama Ahold

HET 'FAVORIETE' BOEK VAN CEES KLUMPER

Maandelijks beschrijft een lezer van 'de Accountant' die ene vakinhoudelijke publicatie die hem of haar het meest heeft beïnvloed of dat managementboek dat in het geheugen staat gegrift. Deze maand: Cees Klumper, director Internal Audit bij GAVI Alliance.

Ik lees nooit boeken, maar in maart 2005 vormde 'Het drama Ahold' een logische uitzondering. Een maand later zou ik namelijk voor Ahold gaan werken als VP Internal Control. Het boek is nu in zijn achttiende druk en deze 'definitieve versie' bevat ook de gerechtelijke uitspraken in de strafzaken tegen Van der Hoeven, Meurs en Andreae van januari 2009. Deze uitspraken waren niet slecht voor deze heren maar wel voor het accountantsberoep: de straffen waren veel te mild. 'Het drama Ahold' mag van mij verplichte kost zijn voor RA's omdat het duidelijk maakt hoe gemakkelijk het verkeerd kan gaan op een niveau en met mensen van wie je het niet zou verwachten.

Op een boeiende manier wordt beschreven hoe de *sideletters*, waarmee accountant Deloitte bewust om de tuin werd geleid door cfo Michiel Meurs met medeweten van ceo Cees van der Hoeven, en de grove boekhoudfraude door het senior management van US Foodservice, de hele onderneming bijna fataal werden.

Het boek maakt ook duidelijk dat er binnen Ahold wel degelijk is gewaarschuwd: sinds eind jaren negentig hamerde bijvoorbeeld de interne accountantsdienst op de noodzaak om de interne controle te versterken. En tijdens de *due diligence* voor de overname van US Foodservice, begin 2000, werd geconstateerd dat het proces om leverancierskortingen te verant-

woorden controletechnisch wel erg zwak was. Helaas wordt aan beide zaken te weinig gedaan.

Uiteindelijk komen beide zonden uit door interventie van buitenaf: een Noorse ICA groootaandeelhouder die druk op Meurs en Van der Hoeven wil uitoefenen dreigt eind 2002 de ICA *sideletters* openbaar te maken. Meurs kan geen kant meer op en licht Deloitte in, die prompt stoppen met hun interim-controlewerkzaamheden. Kort daarna stuurt een anonieme *whistleblower* een brief naar de voorzitter van de raad van commissarissen over de US Foodservicefraude. Daarna is er geen houden meer aan.

De Ahold-casus illustreert een pijnlijk gegeven: Waar accountants het meest van wakker moeten liggen speelt zich vaak op het hoogste niveau af. Toen ik nog als extern accountant werkte hield ik dan ook het controleteam wel eens voor dat negentig procent van het werk diende om de laatste tien procent van de risico's af te dekken. Niet fijn, wel belangrijk om in je achterhoofd te houden als je een audit doet.

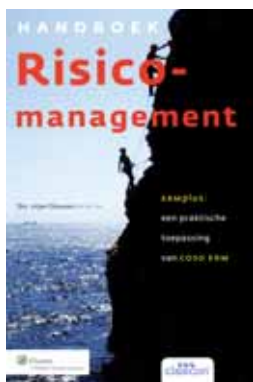
Het drama Ahold, Jeroen Smit, Uitgeverij Balans, ISBN 978 94 600 3226 4

FAVORIET ALGEMEEN

Duco's Gevleugelde Dromen van H.J. van Nijnatten-Doffegnies met vele illustraties van Anton Pieck, een prachtig sprookjesboek dat ik in mijn jeugd talloze malen heb gelezen.

BRONNEN

TEKST: ROB HEINSBROEK

HANDBOEK RISICO-MANAGEMENT

Handboeken in accountancyland zijn nooit dun, en ook dit handboek risicomanagement is geen uitzondering. Claassen richt zich op het beschrijven van een integraal raamwerk voor het inrichten van risicomanagement binnen bedrijven. Hij gebruikt hiervoor het COSO ERM-model en probeert onder andere met praktische handvatten het veel gehoorde argument dat dit model te conceptueel zou zijn, te adresseren. Inclusief een hoofdstuk over de kredietcrisis en de wijzen waarop een goed ingericht risicomanagement model goede diensten kan bewijzen in het proberen te voorkomen van dergelijke crises.

U. Classen, *Handboek risicomanagement - ERMplus: een praktische toepassing van COSO ERM*, Kluwer, ISBN 978 90 13 064049

GOOCHELEN MET GETALLEN

Rekenkundig gemiddelde, standaard deviatie, significantie, een procentpunt meer of minder. Waar accountants over het algemeen redelijk goed beslagen ten ijs komen in de kennis van getallen en statistiek – niet voor niets wordt in de Angelsaksische wereld het weinig vleeiende bean counter gebruikt voor de accountant – geldt dat voor de gemiddelde burger en krantenlezer zeker niet. Wetenschapsjournalist Hans van

Maanen biedt de helpende hand. In toegankelijk geschreven hoofdstukken laat Van Maanen zien hoe cijfers en statistiek gebruikt en misbruikt kunnen worden om een (nieuws)bericht kracht bij te zetten. De uitleg is kundig en goed te volgen – wel even doorbijten bij de correlatiecoëfficiënt – en sommige voorbeelden uit de krant zijn grappig dan wel bedroevend. H. van Maanen, *Goochelen met getallen - cijfers en statistiek in krant en wetenschap*, Boom, ISBN 978 90 8506 835 8

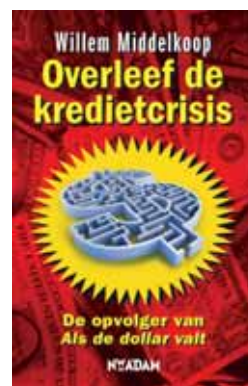
DE VASTGOEDFRAUDE

Het is de grootste fraudezaak uit de Nederlandse geschiedenis, op 13 november 2007 publicitair ingeluid met een door zestig rechers en dertig officieren van justitie uitgevoerde inval op maar liefst ruim vijftig adressen in Nederland. Tot de hoofdverdachten behoren voormalige directeurs van Bouwfonds en het Philips Pensioenfonds.

Gezien het recente succes van boeken over de financiële wereld (De Prooi e.a.) kon een lijvig boek dan ook niet uitblijven. Vasco van der Boon en Gerben van der Marel van het Financieel Dagblad hebben die handschoen opgepakt. En gelukkig maar, want de lezer wordt vanaf de eerste bladzijde meegezogen in een verhaal van ongekende proporties, waar ons-kent-ons, nouveau riche types en duister geschuif met miljoenen de sfeer bepalen. Nietsonziend maakte een groepje hecht verbonden 'vastgoedjongens' de belangen van pensioenfondsinvesteerders ondergeschikt aan een ongekend brutale vorm van zelfverrijking. Met als tussenstation optredende makelaars, gefingeerde facturen en naast de onvermijdelijke ABC-transacties ook ABCDEF-transacties. Het voormalige Bouwfonds en Philips Pensioenfonds claimen een kwart miljard euro aan schade. Jammer is echter dat waar het boek met grote vaart en een duidelijke lijn begint, de auteurs gaandeweg overweldigd te lijken

worden door hun eigen feitenmassa. Dat wrekt zich in een halverwege wat chaotisch wordende structuur en beschrijving. Maar gelukkig blijft de inhoud spetterend genoeg voor een aantal informatieve én aangename uren.

Vasco van der Boon & Gerben van der Marel - *De vastgoedfraude. Miljoenenzwendel aan de top van het Nederlandse bedrijfsleven*, Nieuw Amsterdam, ISBN 978904680646

OVERLEEF DE KREDIETCRISIS

Willem Middelkoop, ex-journalist, auteur van de bestseller 'Als de dollar valt' en sinds de financiële crisis een veelgevraagd gast in televisieprogramma's *strikes again*. En wel met dit nieuwe werkje over de gezondheids-toestand van het financiële systeem. De cover oogt wat schreeuwerig. Maar voor wie inziet dat leesbaar en toegankelijk niet hetzelfde betekenen als oppervlakkig en onjuist, is er geen reden er minnetjes over te doen. Eerder voorspelde Middelkoop immers vrij nauwkeurig de huidige financiële crisis. Ook in dit boek toont Middelkoop zich weer de pessimistische – of realistische? – beschouwer, die niets minder voorspelt dan de ondergang van het huidige financiële systeem.

De immense reddingsoperaties die overheden zich het afgelopen jaar hebben getroost om de zaak overeind te houden, resulteren volgens hem slechts in een nieuwe bubble, van nog meer krediet, die onvermijdelijk ook een keer zal leeglopen. Wij wagen ons hier niet aan een uitspraak over of hij op alle onderdelen helemaal gelijk heeft of niet. Maar op zijn minst is het verfrissend dat te midden van alle belangengebonden profeten uit regeringskringen en financiële wereld, goed geïnformeerde buitenstaanders zoals Middelkoop hun eigenwijze en visie in begrijpelijke taal naar voren brengen.

Willem Middelkoop, *Overleef de kredietcrisis*, Nieuw Amsterdam, ISBN-13: 9789046806180

Accountant.nl

Voor uitgebreidere besprekingen van deze boeken en eerder besproken boeken, zie Accountant.nl.